

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМПАНІЇ

Приймак С.В., канд. екон. наук, доцент

Хар І.В., здобувач вищої освіти

Львівський національний університет імені Івана Франка

Фінансові ресурси – це кошти, що перебувають у розпорядженні підприємства і призначені для виконання ним певних фінансових зобов'язань. Ресурси формуються за рахунок створення підприємства, власних та прирівняних до них коштів, мобілізуються на фінансовому ринку, надходять у порядку розподілу грошових надходжень [1].

Основним джерелом фінансових ресурсів діючих підприємств виступає вартість реалізованої продукції (наданих послуг), різні частини якої в процесі розподілу виторгу приймають форму грошових доходів і нагромаджень. Фінансові ресурси формуються головним чином за рахунок прибутку. Основні результативні показники фінансово-господарської діяльності відображаються у річній фінансовій звітності і є основним інформаційним джерелом для дослідження фінансового стану компанії. Аналіз фінансової звітності є важливим інструментом для оцінки фінансового стану бізнесових структур.

Результати своєчасного комплексного аналізу фінансового стану дають зрозуміти, наскільки ефективно керівництво управляє фінансовими ресурсами компанії та наскільки готова ця компанія задовольняти потреби своїх інвесторів та клієнтів. Аналіз фінансової звітності допомагає зрозуміти, які в компанії прибутки, як вона використовує свої ресурси, які ризики вона несе та які можливості має для подальшого розвитку. Аналіз фінансової звітності також дозволяє порівняти фінансову стійкість та рентабель-

ність компанії зі своїми конкурентами та певними індустріальними стандартами.

Фінансова звітність включає баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), звіт про грошові кошти та звіт про власний капітал. Ці звіти містять важливу інформацію про фінансову діяльність компанії, її доходи, витрати, активи, капітал і зобов'язання [2].

При аналізі звітності можна визначити фінансову стійкість компанії, її прибутки, капітал, здатність виконувати свої зобов'язання перед кредиторами та інвесторами. На основі результатів аналізу фінансової звітності можуть бути розроблені варіанти для покращення фінансового стану компанії. Наприклад, якщо аналіз показав, що компанія має недостатньо вільних грошових коштів для своєї діяльності, можуть бути запропоновані заходи для зменшення витрат або залучення додаткових інвестицій.

Звіт про фінансові результати є одним з основних документів фінансової звітності компанії, який дає інформацію про доходи, витрати та прибутки за певний період часу. Для діагностування фінансового стану взято компанію ТОВ «АТБ-маркет», одну з найбільших роздрібних мереж продуктових магазинів в Україні. За 25 років підприємство виросло в найбільшу роздрібну мережу національного масштабу. На початок 2022 року торговельна мережа «АТБ» налічувала 1154 магазинів в 274 населених пунктів 24 областей України та продовжує демонструвати високі темпи зростання.

Згідно з опублікованими даними дохід ТОВ «АТБ-маркет» у 2022 році становив 148,3 млрд грн. тоді як у 2021 році – 148,7 млрд грн. Чистий прибуток за підсумками 2022 року склав 2,811 млрд грн, що майже втричі менше в порівнянні з попереднім роком (8,32 млрд грн). Збереження доходу на приблизно тому ж рівні, що і було у

2021 році може свідчити про стабільну роботу компанії на ринку.

Однак, зниження чистого прибутку в 2022 році в порівнянні з попереднім може бути показником зменшення ефективності управління компанією або збільшення витрат на управління. Також можна звернути увагу на те, що зменшення прибутку в 2022 році може бути пов'язане з пандемією COVID-19, яка вплинула на багато секторів економіки та військовою агресією рф.

Таблиця 1

Динаміка основних показників ТОВ «АТБ-маркет»
у 2020-2022 рр., млн грн

Показники	Роки			Відхилення 2022 року проти 2021 року	
	2020	2021	2022	в сумі	у %
1. Дохід	123864	148745	148332	+24468476	+19,8
2. Чистий прибуток	5768	8329	2811	-2957284	-0,5
3. Активи	35652	42395	41380	+5728249	+16,1
4. Зобов'язання	33750	27989	27257	-6493125	-0,2
5. Рентабельність діяльності, %	4,7	5,6	1,9	-2,8	

Джерело: розроблено автором за даними [3].

Щодо активів компанії, то на 2022 рік вони становлять 41 380 400 000 грн. Це загальна вартість всіх ресурсів, що належать компанії, включаючи грошові кошти, нерухомість, обладнання та інші активи. Зобов'язання компанії становлять, 27 257 107 000 грн (відноситься загальна сума боргів, які компанія має перед кредиторами, постачальниками). Ці дані можуть бути важливими для оцінки фінансової стабільності компанії, її спроможності виконувати фінансові зобов'язання та здійснювати інвестиції в розвиток бізнесу.

Загальна сума сплачених ТОВ «АТБ-маркет» податків та зборів у 2022 р. майже на мільярд гривень перевищує показники попереднього року (19,45 млрд грн). Торговецька мережа «АТБ-маркет» протягом 2022-го року сплатила податків та зборів на 15,63 млрд грн, що свідчить про її активну участь у підтримці економіки.

В цілому ТОВ «АТБ-маркет» зберігає свої позиції на ринку, але може потребувати покращення в деяких моментах для досягнення більшої фінансової стабільності та збільшення чистого прибутку.

Варто розуміти, що при використанні аналізу фінансової звітності необхідно брати до уваги його обмеження та недоліки. Наприклад, фінансова звітність не відображає всіх аспектів діяльності компанії, таких як її репутація, відносини з клієнтами та постачальниками, якість керівництва. Це означає, що при використанні аналізу фінансової звітності необхідно розуміти, що він не є єдиним критерієм для оцінки успішності компанії.

Інші фактори, які не відображаються у фінансовій звітності, такі як бренд, інновації та технології, можуть впливати на успішність компанії, тому доцільно використовувати при комплексному оцінюванні інформацію управлінської звітності.

Основними внутрішніми сильними сторонами ТОВ «АТБ-маркет» є кваліфікований персонал, досвід діяльності на ринку, налагоджені зв'язки з постачальниками та покупцями, велика мережа супермаркетів, наявність власних торгових марок, нижчі ціни та інші аспекти.

Основними внутрішніми слабкими сторонами є наявність суттєвої кількості застарілих супермаркетів, труднощі в організації збуту товарів, закриття великої кількості супермаркетів у зв'язку з війною та інші аспекти.

Найбільш актуальними факторами впливу на підприємство, які відносяться до зовнішнього середовища, є війна

на території України, окупація частини територій та погіршення логістичних умов, а також конкуренція з боку інших підприємств торговельної галузі.

Стратегічне управління у роботі будь-якого підприємства набуває великого значення останніми роками. Таке управління дозволяє підприємству використовувати досить широкий набір інструментів розробки стратегії діяльності. В подальшому ТОВ «АТБ-маркет» слід дотримуватися стратегії лідерства на ринку роздрібної торгівлі.

Отже, аналіз показників фінансової звітності є важливим інструментом для оцінки фінансового стану бізнесу, він дає підстави для висновків щодо того, як компанія працює та які ризики пов'язані з її діяльністю. Проаналізувавши дані, може бути здійснений стратегічний аналіз доходів, витрат та прибутків компанії з метою подальшого управління ресурсами та активами компанії.

Компанії мають успішно керувати своєю стратегією в умовах невизначеності, тому що, зваживши ризики і приймаючи правильні рішення, компаніям легше зберегти свої позиції на ринку і навіть розвиватися, збільшувати оборот і прибуток.

Перелік посилань:

1. Фінансові ресурси – Матеріал з Вікіпедії. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%96_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8
2. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : Навчальний посібник. Львів : Ліга-Прес, 2021. 264 с. Режим доступу: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Finansovyuy-analiz-praktykum-Pryymak-S.V.-peretvoreno.pdf>
3. Опендатабот – сервіс моніторингу реєстраційних даних українських компаній. ТОВ «АТБ-МАРКЕТ». Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/30487219>